

Streszczenie

Asystent rodziny to osoba powołana do pracy z rodziną w celu przezwyciężenia trudności, z jakimi się ta rodzina boryka i które wpływają na nieprawidłowe realizowanie ról społecznych. Wachlarz tych trudności jest szeroki. Asystenci rodzin współpracują z różnymi jednostkami w celu osiągnięcia jak najlepszych efektów. Jest to jedno z wielu zadań, jakie spoczywają na asystentach rodziny. Zadania te, prawa czy też kwestie zatrudniania asystentów rodziny reguluje m.in. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku.

Przedmiotem badań niniejszej pracy są doświadczenia asystentów nabyte w toku podejmowanych czynności zawodowych, wyznaczające przebieg ich karier zawodowych. Głównym celem badań było rozpoznanie sposobów realizacji założeń asystentury rodziny w Polsce w świetle doświadczeń osób ją realizujących i na tej podstawie zaproponowanie modelu rekomendowanego. Uwzględniał on założenia formalne wynikające z przepisów prawa oraz doświadczenia asystentów rodziny. Badania zrealizowane zostały metodą biograficzną, przy użyciu techniki wywiadu narracyjnego. Wywiady zostały przeprowadzone z 24 asystentami rodziny z całej Polski. Były to osoby z różnym wykształceniem i doświadczeniem zawodowym.

Po uzyskaniu materiału empirycznego dokonałam analizy doświadczeń asystentów rodziny, dotyczących różnych obszarów ich działalności: okoliczności adaptacji zawodowej, warunków pracy, pracy z rodziną, obowiązków zawodowych, współpracy na rzecz rodziny, organizacji pracy własnej i specyficznej pracy w pandemii, a także oczekiwań i motywów podjęcia pracy w zawodzie oraz dalszych planów osób biorących udział w badaniach.

Przeprowadzone badania ukazujące rzeczywiste drogi zawodowe asystentów rodziny i uwarunkowania ich przebiegu wskazują na potrzebę licznych zmian w realizacji asystentury, dotyczących wymagań formalnych stawianych kandydatom, procedurom przydziału asystenta rodziny, jak i długości okresu współpracy z rodziną. Asystentki rodzin sygnalizują potrzebę zmian dotyczących warunkach pracy nie ograniczających się do poziomu wynagrodzeń oraz działań związanych z podejmowaniem współpracy na rzecz rodziny. Specyfika pracy asystenta rodziny i znikomy dostęp do superwizji sprawiają, że jest to zawód obciążony dużym ryzykiem wypalenia zawodowego. Asystent rodziny jest zawodem przyszłościowym, wymaga jednakże stwarzania sprzyjających warunków realizacji karier zawodowych osobom, które go wybierają.